

Elizabeth Gaskell
**Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ
ΠΑΡΑΜΑΝΑΣ**

Μετάφραση
Μαργαρίτα Ζαχαριάδου

ΤΑ ΜΙΚΡΑ
ΜΕΤΑΙΧΜΙΩ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΜΑΝΑΣ

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Ξένη λογοτεχνία

Πρώτη έκδοση Μάιος 2025

Τίτλος πρωτοτύπου Elizabeth Gaskell, «The Old Nurse's Story», 1852

© 2025, Εκδόσεις **ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ** (για την ελληνική γλώσσα)

ISBN 978-618-03-4438-7

ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ 84438

Κ.Ε.Π. 6179, Κ.Π. 21847

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιοδήποτε μέσο ή τρόπο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

Εκδόσεις ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Ιπποκράτους 118, 114 72 Αθήνα, τηλ.: 211 3003500
metaixmio.gr · metaixmio@metaixmio.gr

Κεντρική διάθεση

Ασκληπίου 18, 106 80 Αθήνα, τηλ.: 210 3647433

Βιβλιοπωλεία ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Ασκληπίου 18, 106 80 Αθήνα, τηλ.: 210 3647433
Πολυχώρος, Ιπποκράτους 118, 114 72 Αθήνα
τηλ.: 211 3003580, fax: 211 3003581

ELIZABETH GASKELL

Η ιστορία της παραμάνας

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Μαργαρίτα Ζαχαριάδου

ΜΕΤΑΙΧΜΙΘ

Το ξέρετε, βέβαια, καλά μου παιδιά, πως η μητέρα σας ήταν ορφανή και μοναχοπαίδι· και είμαι σίγουρη πως θα το έχετε ακούσει ότι ο παππούς σας ήταν ιερέας πέρα στο Ουεστμόρλαντ, απ' όπου κατάγομαι κι εγώ. Ήμουν κοριτσάκι, μαθήτρια στο σχολείο του χωριού, όταν μια μέρα ήρθε η γιαγιά σας και ρώτησε τη δασκάλα αν είχε στο σχολείο καμιά μαθήτρια που να κάνει για παραμάννα· και δεν μπορώ να σας περιγράψω την περηφάνια που 'χα όταν με φώναξε η δασκάλα και είπε της γιαγιάς σας πόσο καλή ήμουν στο ράψιμο και τι μυαλωμένο και τίμιο κορίτσι ήμουν, και με πόσο αξιοσέβαστους γονείς, κι ας ήτανε φτωχοί. Κι εγώ σκεφτόμουν τι καλά που θα είναι να υπηρετώ την όμορφη νεαρή κυρία, που κοκκίνιζε όσο κι εγώ όταν μιλούσε για το μωρό που ήταν να γεννήσει και τι θα είχα να κάνω εγώ για τη φροντίδα του. Αλλά το βλέπω, αυτό το κομμάτι της ιστορίας που σας λέω δεν σας νοιάζει και τόσο πολύ όσο το άλλο που ξέρετε ότι θα έρθει μετά, οπότε θα σας το πω αμέσως. Με προσέλαβαν και εγκαταστάθηκα στο πρεσβυτέριο

πριν γεννηθεί η δεσποινίς Ρόζαμοντ (το μωρό, που τώρα είναι η μητέρα σας). Και είναι αλήθεια πως όταν γεννήθηκε εγώ δεν είχα και πολλά να κάνω, γιατί η μητέρα της την είχε όλο στα χέρια και κοιμόταν μαζί της όλη νύχτα· και είχα μεγάλο καμάρι όποτε η κυρία μου την εμπιστευόταν. Τέτοιο μωρό δεν ξανάγινε άλλο, ούτε πιο πριν ούτε πιο μετά· κι εσείς όλοι μια χαρά μωρά ήσασταν, αλλά στη γλύκα, στην τσαχπινιά, κανένα σας δεν μπορούσε να συγκριθεί με τη μητέρα σας. Είχε μοιάσει της δικής της μητέρας, που ήταν πραγματική κυρία από τα γεννοφάσκια της· ήταν Φέρνιβολ, εγγονή του λόρδου Φέρνιβολ του Νορθάμπερλαντ. Νομίζω δεν είχε ούτε αδερφό ούτε αδερφή, και μεγάλωσε στην οικογένεια του κυρίου μου ώσπου παντρεύτηκε τον παππού σας, που ήταν ένας απλός βοηθός εφημέριου, γιος μαγαζάτορα απ' το Κάρλαϊλ – αλλά ξύπνιος και εξαιρετος τζέντλεμαν απ' τους λίγους, και δουλευταράς μεγάλος στην ενορία του, που ήταν μεγάλη και σκορπισμένη σ' όλα τα υψώματα του Ουεστμόρλαντ. Όταν η μητέρα σας, η μικρούλα δεσποινίς Ρόζαμοντ, ήταν κάπου τεσσάρων-πέντε χρονών, πέθαναν και οι δυο γονείς της μέσα σε δυο βδομάδες, ο ένας μετά τον άλλο. Α, ήταν πολύ στενάχωρες μέρες. Η όμορφη νεαρή κυρία

μου κι εγώ ετοιμαζόμασταν για το καινούργιο μωρό όταν ο κύριός μου γύρισε σπίτι μετά από μια μεγάλη διαδρομή με το άλογο, κουρασμένος και μουσκίδι, και ανέβασε πυρετό και μετά πέθανε· κι ύστερα εκείνη δεν ξανασήκωσε το κεφάλι, κι έζησε ίσα ίσα μέχρι να δει το μωρό της πεθαμένο. Της το έβαλα στο στήθος της κι ύστερα αναστέναξε άλλη μια φορά και τέλειωσε η ζωή της. Στο νεκροκρέβατό της, η κυρία μου μου ζήτησε να μην εγκαταλείψω ποτέ μου τη δεσποινίδα Ρόζαμοντ· αλλά και τίποτα να μη μου είχε πει, εγώ γι' αυτό το παιδάκι θα έφτανα μέχρι τα πέρατα της γης.

Αμέσως μετά, και πριν καλά καλά ησυχάσουν τ' αναφιλητά μας, ήρθαν για να κανονίσουν όλες τις υποθέσεις οι εκτελεστές της διαθήκης και κηδεμόνες. Ήταν ο εξάδελφος της καημένης της κυρίας μου, ο λόρδος Φέρνιβολ, και ο κύριος Έσθουείτ, ο αδερφός του κυρίου μου, μαγαζάτορας στο Μάντσεστερ· λιγότερο εύπορος απ' όσο έγινε μετά, και με οικογένεια που όλο και μεγάλωνε. Τέλος πάντων, δεν ξέρω αν ήταν δικιά τους απόφαση ή επειδή η κυρία μου, εκεί στο νεκροκρέβατο, είχε γράψει ένα γράμμα στον εξάδελφό της, τον κύριό μου, πάντως τελικά κανονίστηκε να πάμε, η δεσποινίς Ρόζαμοντ κι εγώ, στο Αρχο-

ντικό των Φέρνιβολ στο Νορθάμπερλαντ· ο κύριός μου μιλούσε γι' αυτό σαν να ήταν η επιθυμία της μητέρας της να ζήσει η δεσποινίς Ρόζαμοντ με την οικογένειά του, κι ο ίδιος έμοιαζε να μην έχει καμία αντίρρηση, γιατί τι διαφορά να κάνουν ένα δυο παιδιά παραπάνω σ' ένα τόσο μεγάλο σπιτικό; Έτσι, παρόλο που σκεφτόμουν πως δεν είναι σωστό να βλέπουν έτσι την όμορφη κι έξυπνη μικρούλα μου – που μπορούσε να φωτίσει σαν ηλιαχτίδα και την πιο σπουδαία οικογένεια– χαιρόμουν που όλοι στο Ντέιλ με κοιτούσαν καλά καλά με θαυμασμό όταν έλεγα πως θα γινόμεν η παραμάννα της νεαρής κυρίας μου στο Αρχοντικό των Φέρνιβολ.

Έκανα όμως λάθος που νόμιζα πως θα ζούσαμε εκεί που ζούσε και ο κύριός μου. Αποδείχτηκε πως η οικογένεια είχε πενήντα χρόνια που δεν έμενε στο Αρχοντικό των Φέρνιβολ. Η καημένη η νεαρή κυρία μου δεν είχε πάει ποτέ της εκεί, κι ας είχε μεγαλώσει μέσα στην οικογένεια Φέρνιβολ· κι εγώ στενοχωρήθηκα, γιατί θα το 'θελα να πέραναγε κι η δεσποινίς Ρόζαμοντ τα παιδικά και νεανικά της χρόνια εκεί που τα είχε περάσει κι η μητέρα της.

Ο υπηρέτης του κυρίου μου, στον οποίο έκανα όσες ερωτήσεις τολμούσα να κάνω, είπε ότι το Αρχο-

ντικό βρισκόταν στους πρόποδες των Λόφων Κάμπερλαντ, και πως ήταν πολύ μεγαλόπρεπο σπίτι· ότι εκεί ζούσε τώρα μια κάποια δεσποινίς Φέρνιβολ, μια ηλικιωμένη μεγάλη θεία του κυρίου μου, με λίγους υπηρέτες όλους κι όλους· αλλά πως είναι πολύ υγιεινό περιβάλλον και πως ο κύριός μου πίστευε πως σε λίγα χρόνια θα ήταν ό,τι έπρεπε για τη δεσποινίδα Ρόζαμοντ, και ότι η παρουσία της πιθανόν να έδινε χαρά στη γριά θεία του.

Ο κύριός μου μου έδωσε εντολή να έχω έτοιμα τα πράγματα της δεσποινίδας Ρόζαμοντ μια συγκεκριμένη μέρα. Ήταν ένας άντρας αυστηρός και περήφανος, όπως λένε πως ήταν όλοι οι λόρδοι Φέρνιβολ· και ποτέ του δεν έλεγε ούτε λέξη παραπάνω απ' ό,τι ήταν ανάγκη. Ο κόσμος έλεγε πως κάποτε είχε αγαπήσει τη νεαρή κυρία μου, αλλά επειδή η κυρία μου ήξερε πως ο πατέρας του θα είχε αντίρρηση, δεν τον άκουσε και πήγε και παντρεύτηκε τον κύριο Έσθουεϊτ· αλλά δεν ξέρω αν είναι έτσι. Εκείνος πάντως δεν παντρεύτηκε ποτέ του. Στη δεσποινίδα Ρόζαμοντ δεν έδινε και πολλή σημασία· κι εγώ λέω πως θα της έδινε, αν στ' αλήθεια είχε αγαπήσει τη νεκρή της μητέρα. Έστειλε τον υπηρέτη του να μας συνοδέψει στο Αρχοντικό, και του είπε να επιστρέψει το ίδιο

βράδυ και να τον βρει στο Νιουκάσλ. Έτσι δεν πρόλαβε να μας γνωρίσει σε όλους εκείνους τους ανθρώπους που δεν ξέραμε, γιατί σε λίγο μας παράτησε κι αυτός. Κι έτσι μείναμε δυο κοριτσάκια μόνα (εγώ δεν ήμουν ούτε δεκαοχτώ) μες στο τεράστιο παλιό Αρχοντικό. Σαν χτες μου φαίνεται το ταξίδι για εκεί. Είχαμε φύγει πολύ νωρίς το πρωί από το αγαπημένο μας πρεσβυτήριο, κλαίγοντας κι οι δυο μας σαν να 'ταν οι καρδιές μας έτοιμες να σπάσουν, παρόλο που ταξιδεύαμε με την άμαξα του κυρίου μου, που κάποτε την είχα περί πολλού. Ήταν μια μέρα του Σεπτεμβρη, πολύ μετά το μεσημέρι, όταν σταματήσαμε ν' αλλάξουμε άλογα για τελευταία φορά σε μια μικρή κωμόπολη όλο καπνό κι ανθρακωρύχους και εργάτες σε άλλα ορυχεία. Η δεσποινίς Ρόζαμοντ είχε αποκοιμηθεί, αλλά ο κύριος Χένρυ μου είπε να την ξυπνήσω, για να δει τον δρυμό και το Αρχοντικό καθώς πλησιάζαμε. Εμένα μου φάνηκε κρίμα να την ξυπνήσω, αλλά έκανα ό,τι μου είπε, γιατί φοβόμουν μην κάνει παράπονα για μένα στον κύριό μου. Είχαμε αφήσει πίσω μας κάθε σημάδι πόλης ή και χωριού, και είχαμε περάσει πια από την πύλη ενός μεγάλου, άγριου δρυμού – όχι σαν εκείνους που έχει εδώ στα νότια, αλλά με βράχους και ήχους από τρεχούμενα νερά,

και δέντρα με παράξενους αγκαθερούς κορμούς και
γέρικες βελανιδιές, άσπρες πια και ξεφλουδισμένες
απ' τα χρόνια.

«Μια εξαιρετική ιστορία φαντασμάτων.
Δεξιοτεχνική αφήγηση, άρτια εκτελεσμένη».

Τσαρλς Ντίκενς

Μια νεαρή παραμύνα πηγαίνει να φροντίσει ένα παιδί σε απομονωμένο οικογενειακό κτήμα στη βόρεια Αγγλία, όπου πολύ σύντομα την απορροφά η σκοτεινή και τραγική ιστορία της οικογένειας. Σε αυτό το απόκοσμο, μοναχικό σπίτι, αρχίζει να ξετυλίγει τα ανησυχητικά μυστικά της οικογένειας. Κάθε ήχος είναι προάγγελος καταστροφής, καθώς η παραμύνα πείθεται ότι ένα κακόβουλο πνεύμα παραμονεύει στο πατρικό σπίτι του παιδιού.

Η ιστορία της παραμύνας, με τις ολοζώντανες εικόνες και τη στοιχειωμένη του ατμόσφαιρα, είναι ένα αριστουργηματικό δείγμα γοτθικής λογοτεχνίας.

ISBN: 978-618-03-4438-7

9 786180 344387

ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ 84438

metaixmio.gr

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ
ΚΑΙ ΣΕ

e-book